

Protocol Wat te doen bij het vinden van een zeeschildpad?

Sporadisch worden in Nederland zeeschildpadden waargenomen. De meeste waarnemingen betreffen verzwakte/stervende dieren of dode exemplaren. De meeste stranden in de herfst en wintermaanden (Goverse et al., 2009a, 2009b & 2010). Zeeschildpadden kunnen in koud water overleven, als dat niet te lang duurt. De kleinere soorten kunnen uiteindelijk onderkoeld raken, waarna ze verstijven en niet meer actief kunnen zwemmen en foerageren. Meestal komen ze dan aan de oppervlakte drijven en zijn ze overgeleverd aan de zeestroming, en kunnen zo aanspoelen. Alleen de lederschildpad is zo aangepast dat hij bij uitstek foerageert in koude gebieden.

Zeeschildpadden zijn goed op naam te brengen met behulp van de RAVON-determinatiegids *Herkenning amfibieën en reptielen* (Van Diepenbeek & Creemers, 2006) of het KNNV-boek *Veldgids amfibieën en reptielen* (Stumpel & Strijbosch, 2006). Alles over Nederlandse vondsten, inclusief een determinatietabel, staat beschreven in het hoofdstuk *Zeeschildpadden* (Hoogmoed, 2009) in *De amfibieën en reptielen van Nederland*.

Zie of vind je een zeeschildpad, geef dit door aan Nederlands Centrum voor Biodiversiteit (NCB) Naturalis (071-5687600), (kantoor@ravon.nl, 024-7410600) of www.Telmee.nl. Zeeschildpadden, levend of dood, zijn bij wet beschermd. Vind je een dier, dan geldt het volgende protocol:

Protocol bij het vinden van een dood exemplaar

Voor alle zeeschildpadsoorten geldt in Nederland een **prepareerverbod**. Het is dus niet toegestaan om zonder ontheffing een gevonden exemplaar, of delen ervan, te bezitten en/of te (laten) prepareren. Bij een gevonden dood exemplaar dient zo spoedig mogelijk de strandingencoördinator van NCB Naturalis gewaarschuwd te worden: tel. 071-5687600. Dit museum heeft een ontheffing en bezit bijna alle eerdere vondsten uit Nederland. Dus wetenschappelijk gezien is het het beste als deze collectie compleet wordt gehouden door ook nieuwe vondsten daarin op te nemen.

Protocol bij het vinden van een levend individu

Aangespoelde zeeschildpadden hebben acute medische hulp nodig. Meestal gaat het om dieren die gewond, verzwakt en/of onderkoeld zijn. Binnen de Nederlandse Vereniging van Dierentuinen (NVD), de koepelorganisatie van Nederlandse dierentuinen, is afgesproken dat Diergaarde Blijdorp te Rotterdam (010-4431432 t.n.v dhr. H. Zwartepoorte) of Burgers' Zoo te Arnhem (026-4450373 t.n.v dhr. M. Janse) de opvang en rehabilitatie op zich neemt. Deze twee organisaties hebben inmiddels succesvolle ervaring met de opvang en medische verzorging van aangespoelde zeeschildpadden.

Het is zaak om tussentijds een gevonden zeeschildpad vochtig te houden door bijvoorbeeld een natte doek over het dier te leggen en water in de ogen te druppelen. Plaats het dier niet in een te warme omgeving, grote temperatuurverandering kan fataal zijn.

Er is een uitzondering. Wereldwijd is geen ervaring met de opvang en rehabilitatie van volwassen lederschildpadden. Gezonde lederschildpadden kunnen de condities in de Noordzee prima aan. Mocht er een levend dier vast raken in een net of touw, dan is het losmaken en op locatie loslaten voldoende.

Literatuur

- Diepenbeek, A. van & R. Creemers, 2006. Herkenning amfibieën en reptielen. Stichting RAVON, Nijmegen, 144p.
- Goverse, E., M.L. Hilterman, M. Janse, A. Oosterbaan & H. Zwartepoorte, 2009a. Dikkopschildpad: een bijzondere dwaalgast in Nederland. RAVON 32 11(1/2):8-12.
- Goverse, E., M.L. Hilterman, M. Janse & H. Zwartepoorte, 2009b. Kemps zeeschildpad: een nog bijzonderder dwaalgast in Nederland. RAVON 33 11(3):38-43.
- Goverse, E., M.L. Hilterman, P. Bonnet & R. de Rooter, 2010. De lederschildpad: spectaculaire nieuwe waarnemingen in Nederland en een statusoverzicht. RAVON 35 12(1):5-10.
- Hoogmoed, M., 2009. Zeeschildpadden. In: R.C.M. Creemers & J.J.C.W. van Delft (Red.). De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna 9. Nationaal Historisch Museum Naturalis, JNNV Uitgeverij, European Invertebrate Survey-Nederland, 476p, pp.339-351.
- Stumpel, T. & H. Strijbosch, 2006. Veldgids amfibieën en reptielen. KNNV Uitgeverij, Utrecht, 318 pp.